

WereldOnderwijs kort samengevat

Bij groen licht rijd je door

Het Westeraam is volop in ontwikkeling

Het Westeraam is een vmbo-school met basis, kader en de gemengde leerweg. Onze onderwijsresultaten zijn goed en we hebben een uitstekende naam in de regio. En ons doel is dat zo te houden. Wel zien we dat onze examenresultaten naar beneden gaan en de motivatie van onze leerlingen afneemt. Daarom hebben we ons twee en een half jaar geleden intensief, met veel interne en externe betrokkenheid, georiënteerd op hoe wij naar de toekomst kijken en welke rol wij daarin hebben. Dat proces hebben we ondanks Covid doorgezet, vooral omdat we al snel in de gaten hadden dat Covid een vergrootglas was voor wat we als onderwijs te doen hebben: het beter afstemmen van ons onderwijs op wat de maatschappij en de huidige en toekomstige leerlingen van ons vragen. Onderwijs van nu, waarin moeten en mogen beter met elkaar in balans zijn. Evenals de meervoudige ontwikkeling van een kind, zeker de vmbo-er. Met meer aandacht voor persoonsvorming (Biesta, 2023), de ontwikkeling van diverse vaardigheden, competenties en talenten.

Figuur 1 Ons KOMPAS, ons DNA

Hoe dan -1

Ons onderwijs zou qua curriculum veel rijker ingericht mogen zijn, met juist veel aandacht voor (basis)vaardigheden. Zodat leerlingen zich binnen een curriculum ontwikkelen via de vakken zoals we ze nu kennen. Met meer aandacht voor vaardigheden, competenties en gedrag. Tenslotte gaat het vooral om de vraag *hoe* we ervoor gaan zorgen dat onder andere deze vaardigheden bij onze leerlingen verbeteren de komende jaren.

De oplossing ligt voor een deel binnen de pedagogiek en didactiek binnen een vak. Een ander deel van de oplossing ligt in het anders organiseren van ons totale onderwijs. (basis)Vaardigheden verbeteren zich pas substantieel als we in staat zijn onze leerlingen veel beter te helpen ze te

contextualiseren en te construeren. Pas dan ervaren leerlingen toegevoegde waarde, in de verbinding tussen vakken en de toepasbaarheid van wat ze leren.

Hoe dan - 2

Op Het Westeraam ontwikkelen en organiseren we ons onderwijs van af volgend jaar wat anders. Een werkgemeenschap bestaande uit docenten en ontwikkelaars werkt aan het herontwerp van ons curriculum. Onze belangrijkste uitgangspunten? Ons onderwijs is contextrijk, met ruimte voor maatwerk en regie bij de leerlingen. We leren onze leerlingen het verschil te maken in hun eigen leven en dat van anderen. Ons onderwijs kent een goede balans tussen cognitivistisch en sociaal constructivistisch leren en bestaat daarom uit 8 werelden gebaseerd op de maatschappelijke vraagstukken van nu en de toekomst.

Figuur 2 WereldOnderwijs in Beeld

Kenmerken van een wereld

Een wereld kenmerkt zich door de integratie van diverse leergebieden met daaraan gekoppeld 21^e eeuw vaardigheden, burgerschapsdoelen en vanzelfsprekend de kerndoelen en eindtermen. Aan de hand van een project, onderzoeksvraag of opdracht van buiten gaan leerlingen aan de slag en krijgen ze verschillende kaders aangereikt. We noemen dit de integrale leerlijn. Daarnaast is er een ondersteunende leerlijn met daarin de vakken herkenbaar georganiseerd. Vakken kennen hun eigen doorlopende programma en halen daarmee hun onderwijsdoelen. Het wordt makkelijker omdat vakken tegelijkertijd bijdragen leveren aan de werelden en dus veel meer toegepast met leerlingen wordt gewerkt. Overigens wordt binnen de ondersteunende leerlijn maatwerk geboden. Waardoor er ruimte ontstaat om extra ondersteuning te krijgen of juist vakken op een hoger niveau te volgen (versnellen, verbreden, verrijken). We hebben daar in de afgelopen jaren al veel mee

geëxperimenteerd (denk aan de ontwikkeling van M&W, PLUS of Flex) en op deze manier werken doen we in de bovenbouw eigenlijk ook al. Leerlingen hebben het op de basisschool ook geleerd.

We volgen de leerling in zijn ontwikkeling met behulp van een portfolio waarin alle data samenkomt. Op basis daarvan kunnen leerlingen en het team actie ondernemen.

Figuur 3 Leerlijnen en groepen in beeld

Ons onderwijs in 17 regels

De essentie van ons WereldOnderwijs is dat we onze leerlingen met alles wat ze zijn het verschil willen leren maken in de wereld. Nu en in de toekomst. We doen dat door een 'én én onderwijs concept'. We bieden een deel van ons onderwijs integraal aan, waardoor leerlingen zich aan de hand van vragen verdiepen in de wereld en hun bijdrage daaraan. Ze leren verschillende kennis, vaardigheden en gedrag met elkaar te integreren. Leren wordt zo betekenisvol en contextrijk. Daarnaast bieden we onze leerlingen voldoende ruimte om te doen in onze doe-leerlijn. De algemene ontwikkeling die nodig is hebben we een plek gegeven in de kennisleerlijn. Het mooie hier is dat leerlingen dat kunnen doen in hun eigen tempo en op hun eigen niveau. Zo is er veel aandacht voor de basisvaardigheden. We kennen ook nog de Flex-uren, waarin het voor leerlingen mogelijk is extra ondersteuning te krijgen op bijvoorbeeld een vak uit de kennisleerlijn, een training te krijgen op het gebied van leren leren of talent te ontdekken op het gebied van dans of kunst. Het én én concept is erop gericht het leerrendement van onze leerlingen te verhogen. Leerlijnen zijn elkaars voedingsbodem om dat voor elkaar te krijgen. Juist omdat leerlijnen samenwerken en op

elkaar afstemmen. Het is niet óf óf.

Tot slot, is ons onderwijs naast betekenisvol en contextrijk en de mogelijkheden voor maatwerk ook gericht op het verder ontwikkelen van de regie die leerlingen daarop hebben. Invloed hebben op hoe je leert en wat je doet, draagt ook bij aan motivatie en dus leerrendement.

Randvoorwaarden

Om dat WereldOnderwijs goed van start te kunnen laten gaan zijn er ook allerlei randvoorwaardelijke zaken die op orde moeten zijn, we noemen dat processen en beleid. Denk dan aan HR-beleid, communicatie, huisvesting, onderwijslogistiek maar ook om beleid op het gebied van taal, rekenen, wiskunde, burgerschap en digitale geletterdheid. In voorbereiding op de start van WereldOnderwijs heeft een werkgroep van verschillende betrokkenen onder externe begeleiding gewerkt aan een visie op deze thema's gevat in een conceptbeleidsdocument.

Essentie van de aanpak

De manier waarop we met elkaar ontwikkelen is gericht op een wat kleine groep die de kar trekt en er samen met het MT voor zorgt dat de rest van de groep voldoende betrokken is, expertise kan inbrengen en mee kan denken. Niet iedereen hoeft alles te doen, is daar de gedachte achter. De gedachte is ook dat we ons kompas en visie op onderwijs gebaseerd hebben op wat we op HW heel goed kunnen en willen behouden en daarnaast voldoende nieuwsgierig zijn naar wat we kunnen blijven leren en ontwikkelen. Ons kompas geeft houvast, geeft richting en verbindt ons met elkaar. De ambities die we hebben zijn zowel uitdagend en, zo hopen we, ook voldoende overzichtelijk en met een vleugje andere taal herkenbaar in wie we zijn en wat we te doen hebben. We hebben daarin hoge verwachtingen maar doen het stap voor stap. We schetsen het einddoel en zoeken samen naar manieren hoe daar te komen. Onderweg leren we en stellen we bij, genieten we van het uitzicht en dat wat we bereikt hebben en maken we plezier. Omdat we daarmee het goede voorbeeld zijn.